

Tristan och Isolde där den uppstod

Opernhaus, Zürich, 9 juli 2022

Richard Wagner: Tristan und Isolde

*”Men då jag aldrig åtnjutit verklig kärlekslycka så vill jag uppföra ett monument över den vackraste av alla drömmar och i detta skall kärleken få sitt från början till slut”, skrev **Wagner** i sin exil i Zürich till **Liszt** medan han arbetade på sitt verk *Tristan och Isolde*.*

Tristan och Isolde är ett otroligt passionerat kärleksdrama där längtan efter döden är längtan efter en förening för evigt.

I sin Tristanuppsättning (premiär säsongen 2008/09) på Zürichoperan för den tyske regissören **Claus Guth** tankarna till just Wagners tid i Zürich, där en kärlekshistoria mellan Wagner själv och **Mathilde Wesendonck** uppstod. Tillsammans med scenografen **Christian Schmidt** förlägger de handlingen i olika intima rum, så som det skulle ha sett ut i Villa Wesendonck i Zürich (numera ett

museum). Förutom den vackra atmosfären och stilfulla inredningen i scenografin så är Guths personregi mycket genomtänkt och går hand i hand med musiken.

Sångligt imponerar årets upplaga stort. Den finlandssvenska sopranen **Camilla Nylund** har en lång och tämligen framgångsrik Wagner-karriär bakom sig, och nu debuterar hon som Isolde. Det är mycket vanligt idag att höra en Isolde med antingen ett svajigt vibrato som vobblar sig igenom rollen eller en för slank röst som saknar intensitet, men så blev inte fallet här. Förutom att besitta en solid teknik med ett väldoserat vibrato, så gjorde även Nylund med sin dramatiska och eleganta sopran en lysande rolltolkning som kröntes med en vackert klingande *Liebestod* i operans slut.

Som motpart hittar Nylund en idealisk Tristan i svensken **Michael Weinius**. Under de senaste åren har jag mer eller mindre hört samtliga av dagens "hjältetenor-elit" i rollen - **Stephen Gould** i Bayreuth, **Stefan Vinke** i Barcelona, **Christopher Ventris** i Köpenhamn, **Andreas Schager** i Berlin och **Jonas Kaufmann** i München - och utan att vara chauvinistisk så kan jag inte säga annat än att vår svenske **Weinius** håller yppersta världsklass. Han besitter en komplett vokal balans vad det gäller skönhet, dramatik, kraft och uthållighet och låter närmast som ett Tristan-ideal.

Sångarna i övriga rollerna imponerar också, och då kanske mest den tyske basen **Franz-Josef Selig** som sjöng kung Markes monolog med mycket uttryck och värme. Också barytonen **Richard Sveda** och mezzon **Michelle Breedt** gjorde solida insatser som Kurwenal respektive Brangäne, även om den sistnämnda ibland lät lite svajig.

Under de senaste två åren har jag hört Philharmonia Zürich rätt regelbundet och nästan alltid varit imponerad, men den här gången lyckas orkesterns chefsdirigent **Gianandrea Noseda** inte helt få grepp om orkestern, som dessvärre lät ganska trött efter en lång och krävande säsong bakom sig. Det ska också sägas att orkestern under avslutningshelgen spelade fyra föreställningar på tre dagar (!): utöver *Tristan och Isolde* stod även *Falstaff* (x 2) och *Figaros bröllop* på spelplanen - en närmast omänsklig uppgift. Nosedas tolkning som sådan var ganska kraftfull och närmast furiös, men stundtals saknade jag finkänsligheten som han visade upp i Rhenguldet ett par månader tidigare.

Yehya Alazem